

Kapitel I. Das Substantiv. Das Pronomen

1. Die Pluralbildung

У німецькій мові іменники утворюють множину за допомогою різних суфіксів. Вони є доміантними для більшості груп іменників чоловічого, жіночого або середнього родів. Розрізняють 5 груп творення множини іменників:

1) -e (іменники з кореневими голосними -a, -o, -u часто приймають умлаут)

а) більшість іменників **чоловічого роду**: der Gast — die Gäste; der Sohn — die Söhne; der Stuhl — die Stühle; der Abend — die Abende;

б) деякі іменники **середнього роду** (як правило, багатоскладові та кілька односкладових) — без умлаута: das Diktat — die Diktate; das Problem — die Probleme; das Diplom — die Diplome; das Telefon — die Telefone; das Jahr — die Jahre; das Werk — die Werke; das Bein — die Beine.

в) близько 30 іменників **жіночого роду**: односкладові з кореневими -a- (-u-) — з умлаутом: die Hand — die Hände; die Wand — die Wände; die Nacht — die Nächte; die Stadt — die Städte; die Kuh — die Kühe.

2) -en (без умлаута)

а) більшість іменників **жіночого роду**: die Schule — die Schulen; die Zeitung — die Zeitungen; die Blume — die Blumen; die Freundin — die Freundinnen.

б) іменники **чоловічого роду** слабкої та мішаної відміни: der Student — die Studenten; der Herr — die Herren; der Mensch — die Menschen; der Name — die Namen; der Vetter — die Vettern; der Staat — die Staaten; der Nerv — die Nerven.

в) наступні іменники **середнього роду**: das Bett — die Betten; das Hemd — die Hemden; das Auge — die Augen; das Ohr — die Ohren; das Herz — die Herzen; das Interesse — die Interessen; das Insekt — die Insekten.

3) -er (з умлаутом)

а) односкладові іменники **середнього роду**: das Buch — die Bücher; das Haus — die Häuser; das Fach — die Fächer.

б) декілька іменників **чоловічого роду**: der Mann — die Männer; der Wald — die Wälder; der Geist — die Geister; der Gott — die Götter; der Mund — die Mänder; der Leib — die Leiber; der Rand — die Ränder; der Irrtum — die Irrtümer.

4) без суфікса (з умлаутом чи без умлаута)

а) іменники **чоловічого роду**, що закінчуються на: -er, -el, -en: der Vater — die Väter; der Vogel — die Vögel; der Vertreter — die Vertreter; der Arbeiter — die Arbeiter.

б) іменники **середнього роду**, що закінчуються на -er, -el, -en, -chen, -lein, а також з префіксом ge- і суфіксом -e: das Fenster — die Fenster; das Mittel — die Mittel; das Mädchen — die Mädchen; das Fräulein — die Fräulein; das Gebäude — die Gebäude.

в) два іменники **жіночого роду**: die Mutter — die Mütter; die Tochter — die Töchter.

5) -s

1. **Середній рід**: слова іншомовного походження: das Kino — die Kinos; das Auto — die Autos; **чоловічий рід**: слова іншомовного походження: der Park — die Parks; der Klub — die Klubs; der Chef — die Chefs.

2. Абревіатури трьох родів: die Uni — die Unis; der PKW — die PKWs; die Oma — die Omas; der Logo — die Logos.

Для слів іншомовного походження існують також інші способи творення множини, наприклад:

das Museum — die Museen

der Modus — die Modi

der Terminus — die Termini

das Komma — die Kommata (Kommata)

das Tempus — die Tempora

der Pharao — die Pharaonen

das Drama — die Dramen

das Visum — die Visa

der Kasus — die Kasus

das Genus — die Genera

das Lexikon — die Lexika

der Kaktus — die Kakteen

Зверніть увагу!

1. Подані іменники утворюють множину не за правилами. Їхні форми множини слід запам'ятати:

der Dank — die Danksagungen (подяки)

der Rat — die Ratschläge (поради)

der Schnee — die Schneemassen (снігопади)

der Regen — die Regenfälle (дощі)

der Rasen — die Rasenplätze (газони)

der Bau — die Bauten (будови)

das Bestreben — die Bestrebungen (прагнення)

der Betrug — die Betrügereien (обмани)

das Lob — die Lobsprüche (похвали)

der Schmuck — die Schmucksachen (прикраси)

das Spielzeug — die Spielsachen (іграшки)

der Streit — die Streitigkeiten (суперечки)

das Versprechen — die Versprechungen (обіцянки)

der Seemann — die Seeleute (моряки)

2. У німецькій мові існує ряд омонімів, форма множини яких є різною:

die Bank — die Banken (банки)

die Bank — die Bänke (лавки)

das Ding — die Dinger (дівчиська)

das Ding — die Dinge (справи, речі)

die Mutter — die Mütter (матері)

die Mutter — die Muttern (гайки)

der Strauß — die Sträuße (букети)

der Strauß — die Strauße (страуси)

der Rat — die Ratschläge (поради)

der Rat — die Räte (радники)

der Stock — die Stockwerke (поверхи)

der Stock — die Stöcke (палки)

das Tuch — die Tücher (хустки)

das Tuch — die Tuche (сукно)

das Wort — die Wörter (слова (окремі))

das Wort — die Worte (слова (зв'язне мовлення))